

Kantalainen ym.: Lakialoite laiksi työsopimuslain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnalle

Työttömyyden olennainen vähentäminen ei onnistu pelkän taloudellisen kasvun ja aktiivisen työvoimapolitiikan kautta. Tämän tosiasian ovat nyt useimmat tunnustaneet. Muutos on saatava myös niihin tekijöihin, jotka vaikuttavat siihen, haluaako yksittäinen yritys ottaa uuden työntekijän.

Hyvin tunnettua on, että yritykset ovat erittäin varovaisia ottamaan uutta työsuhteista henkilöstöä. Varovaisuuteen varsinkin pienissä yrityksissä vaikuttavat ensinnäkin viime vuosien kokemukset tilanteista, joissa työvoimaa on jouduttu vähentämään. Vähentämistilanteet ovat olleet paitsi henkisesti vaikeita myös taloudellisesti pienille yrityksille raskaita. Toiseksi varovaisuuteen vaikuttaa se, että tilauskannat ovat lyhyitä, kapasiteettitarve vaihtelee suuresti eivätkä yritykset näin ollen voi olla varmoja töiden määrän pysyvyydestä turvallisella tasolla. Vaikka määräaikaisia työsopimuksia voidaan tehdä ja enin osa uusista työsopimuksista onkin juuri määräaikaisia, hyvin monessa tapauksessa määräaikainenkin sopimus jätetään tekemättä: ei olla aivan varmoja siitä, onko määräaikaisuudelle juuri laissa tarkoitettu peruste, tai kun samalle henkilölle voitaisiin tarjota vielä toista tai kolmatta tilapäistä työsuhdetta uusien tilausten saamisen johdosta, herää epäily, että työsopimuksen saatetaan katsoa muuttuneen toistaiseksi voimassa olevaksi.

Edellä mainitut seikat pitävät työllistämiskynnystä edelleen korkealla. Kuluvan vuoden alusta voimaan tullut väliaikainen lievennys määräaikaisen työsuhteen solmimiseen ei ole olennaisesti auttanut. Suomen Yrittäjien Keskusliiton teke-

män kattavan kyselyn perusteella vain 17 prosenttia yrityksistä oli palkannut uutta työvoimaa muutoksen johdosta. Kun kysyttiin, ottaisiko yritys uusia työntekijöitä, jos määräaikaisia työsopimuksia voitaisiin tehdä ilman nykyisiä määräaikaisuutta koskevia rajoituksia, niin 58 prosenttia vastanneista yrityksistä ilmoitti voivansa palkata uusia työntekijöitä.

Jotta työttömyyden määrään voitaisiin vaikuttaa nopeasti, olisi myös asianomaisia lainkohtia kyettävä muuttamaan nopeasti. Tässä tilanteessa ei ole mahdollista odottaa vuosikausia kestävää perusteellista lainvalmistelua. Sen vuoksi muutokset olisi tarkoituksenmukaista säätää väliaikaisiksi, esim. kolme vuotta voimassa oleviksi.

Muutoksia kaipaavia asioita olisivat määräaikaisen työsopimuksen tekemistä koskevien rajoitusten kumoaminen sekä uusissa työsuhteissa irtisanomisajan lyhentäminen ja korvausvastuun pienentäminen todettaessa irtisanominen säännösten vastaiseksi. Koska ongelmat kohdistuvat erityisesti pieniin työnantajayrityksiin, jotka toisaalta ovat käytännössä ainoita merkittäviä uuden työn tarjoajia, voitaisiin myös harkita lainmuutosten kohdistamista vain niihin, siis esim. alle 20 työntekijän yrityksiin. Yritysten erottelulle on myös perusteena se, että mitä pienemmästä yrityksestä on kysymys, sitä suurempi riski suhteessa yrityksen voimavaroihin sisältyy yksittäiseen työhönottopäätökseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

työsopimuslain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 30 päivänä huhtikuuta 1970 annetun työsopimuslain (320/70) 2 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 3 päivänä helmikuuta 1984 annetussa laissa (125/84), sekä *muutetaan* 38 §:n 3 momentin 1 kohta ja 47 f §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 38 §:n 3 momentin 1 kohta 29 päivänä heinäkuuta 1988 annetussa laissa (723/88) ja 47 f §:n 1 momentti 27 päivänä maaliskuuta 1991 annetussa laissa (595/91), seuraavasti:

38 §

Irtisanomisaika

 Jos työsuhde on jatkunut keskeytyksittä, eikä muusta ole sovittu, on työnantajan irtisanoes-
 saan työsopimuksen noudatettava:

1) yhden kuukauden irtisanomisaikaa, jos työ-
 suhde on jatkunut enintään viisi vuotta;

-----

perusteiden vastaisesti tai ilman 53 §:n 2 momen-
 tissa tarkoitettua työntekijöiden enemmistön
 suostumusta päättänyt työntekijän toistaiseksi
 voimassa olevan työsopimuksen, on velvollinen
 maksamaan korvausta perusteettomasta työsop-
 imuksen päättämisestä. Korvauksena on suori-
 tettava vähintään yhden ja enintään 12 kuukau-
 den palkka.

-----

47 f §

Korvaus perusteettomasta työsopimuksen päättämisestä

Työnantaja, joka on 3 tai 37 §:ssä säädettyjen

Tämä laki tulee voimaan   päivänä
 kuuta 199 .

Laki on voimassa 31 päivään joulukuuta 1998.
 Tätä lakia sovelletaan työsopimukseen, joka teh-
 dään lain voimaantulon jälkeen.

Helsingissä 14 päivänä syyskuuta 1995

Kari Kantalainen

Tuija Nurmi

Pekka Kuosmanen

Ville Itälä

Heikki Koskinen

Irja Tulonen

Suvi Lindén

Ilkka Kanerva

Timo Kalli

Jouko Jääskeläinen

Kyösti Karjula

Oiva Savela

Martti Tiuri

Hannu Takkula

Päivi Räsänen

Raimo Liikkanen

Seppo Kääriäinen

Kaarina Dromberg

Väinö Saario

Anne Knaapi

Jukka Tarkka

Pertti Virtanen

Osmo Kurola

Matti Aura

Markku Vuorensola

Kirsti Ala-Harja

Ola Rosendahl

Hanna Markkula-Kivisilta

Vuokko Rehn

Mauri Salo

Matti Vanhanen

Maija-Liisa Veteläinen

Tero Mölsä

Marjut Kaarilahti

Raimo Vistbacka

Mauri Pekkarinen

Paula Kokkonen

Riitta Korhonen

Klaus Bremer

Tauno Pehkonen

Liisa Hyssälä

Timo Ihamäki

Kauko Juhantalo

Olavi Ala-Nissilä

Anssi Rauramo

Juha Karpio

Raimo Tiilikainen

Sakari Smeds

Eero Lämsä

Maria Kaisa Aula

Jukka Vihriälä

Annikki Koistinen

Risto Penttilä